

4 Dezavantaje cu care v-ați confrunta dacă ați fi un copil de etnie romă

Comunitatea romă din Europa numără între 10 și 12 milioane, deși este dificil de stabilit numărul exact al romilor, întrucât mulți romi nu-și declară etnia de teamă că s-ar putea confrunta cu discriminare. Astfel, populația romă este cea mai numeroasă minoritate de pe continentul european, și, în cele mai multe cazuri, este și cel mai discriminat și marginalizat grup din societatea europeană.

1- Sute de ani de discriminare vă stau în cale

În ultimii o mie de ani populația romă s-a confruntat cu încălcări ale libertăților și drepturilor, iar repercusiunile acestor crime încă afectează în mod negativ comunitatea romilor în prezent. Ar dura o veșnicie să prezentăm toate situațiile prin ce a trecut populația romă în Europa, însă trebuie prezentate pe scurt tratamentele la care i-au supus statele europene.

În secolul XV populația romă din Ungaria și România a fost înrobite de către nobilime cu scopul de a munci pe proprietățile acestora. Până la mijlocul anilor 1800, când a început emanciparea populației rome, în România exista un număr estimat de 200.000 de sclavi romi.

În 1548, Dieta de la Augsburg a decretat că nu se consideră crimă dacă un rom este ucis de o persoană non-romă, și că agresorul nu va pedepsit¹. În Franța, în 1666, Ludovic al XIV-lea a decretat că bărbaiții romi trebuie puși să muncească la galere pe viață, fără ca aceștia să dispună de niciun recurs legal. În Spania, în 1749, s-a lansat o operațiune pentru a reține întreaga populație romă; ulterior, această mișcare a devenit cunoscută ca „Marea Persecuție a Țiganilor”². Populația Romă a fost expulzată din multe țări și orașe, inclusiv Spania, Anglia, Veneția, Varșovia și Roma, precum și din altele. De asemenea, nu le era permis să cumpere pământ, fiindu-le interzis totodată să aibă ocupații stabile. Din multe puncte de vedere acesta este modul în care populația romă a adoptat un stil nomad.

Mai recent, între 250.000 și 500.000 de romi au fost uciși de Germania Nazistă și aliații acesteia în timpul celui de-al doilea război mondial. Asta înseamnă aproximativ un sfert din populația romă din Europa la acea vreme³. Slovacia chiar a plătit naziștii să trimită romii la Auschwitz⁴. De-a lungul secolului XX mai multe țări, precum Suedia, au derulat programe de sterilizare pentru populația romă de pe teritoriile lor.

Această acțiune de discriminare care se desfășoară de multă vreme și care este

¹ O'Connor, William. "The Story Of The Roma, Europe's Most Discriminated Group." The Daily Beast. 13, 15 ianuarie. <http://www.thedailybeast.com/articles/2015/01/13/the-story-of-the-roma-europe-s-most-discriminatedgroup.html>.

² Muižnieks, Nils. "Time to Cure Amnesia about the History of Roma in Europe." Council of Europe. 30 iulie 2015. Accesat la data de 6 aprilie 2016.

<http://www.coe.int/en/web/commissioner/-/time-to-cure-amnesia-about-thehistory-of-roma-in-europe>.

³ "GENOCIDE OF EUROPEAN ROMA (GYPSIES), 1939–1945." United States Holocaust Memorial Museum. Accesat la data de 6 aprilie 2016.

<https://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005219>.

⁴ Lee, Laurence. "Racism against Roma: Mainstream Phenomenon?" AlJazeera English. 24 februarie 2014. Accesat la data de 6 aprilie 2016.

<http://www.aljazeera.com/blogs/europe/2014/01/98306.html>.

Întreținută de autoritățile naționale are un impact negativ asupra comunității rome din multe puncte de vedere. Au ajuns să fie considerați de către populația majoritară ca ținte legitime de opresiune și discriminare. Ca răspuns la această opresiune de lungă durată populația romă a dezvoltat aversiune pentru autoritățile statului, mulți părinți ajungând să considere că școala nu este un mediu sănătos pentru copiii lor. Unii consideră că este posibil ca copiii să se confrunte cu discriminare sau că este posibil ca școala să încerce să-i îndepărteze de cultura romă. În plus, expulzarea constantă a populației rome din multe state europene și imposibilitatea istorică a acestora de a achiziționa pământ a făcut ca populația romă să aibă un stil de viață numit „nomad”, care i-a împiedicat pe mulți romi să se stabilească într-un loc și să se integreze în societate. S-a produs astfel un plus de îndepărtare față de structurile sociale precum școlile publice și față de societate în ansamblul său. Toate aceste aspecte au dus la limitarea educației pe care copiii romi ar fi putut să o primească și care le-au afectat astfel perspectivele de viitor.

2- Să nu vă așteptați la justiție în calitate de victimă

Centrul European pentru Drepturile Romilor a publicat un raport care a examinat răspunsul poliției și al autorităților naționale din cazuri de zeci de atacuri asupra membrilor comunității rome. S-a descoperit astfel că este mult mai posibil ca atacurile împotriva romilor să rămână nerezolvate dacă atacul a fost comis de o persoană non-romă. S-a descoperit că în multe dintre cazuri identitatea atacatorului/atacatorilor nu a fost descoperită iar motivația rasială din spatele atacului rămâne neconfirmată. În multe dintre cazuri atacatorii primesc pedepse foarte ușoare.

Și copiii au de suferit în urma acestor atacuri țintite asupra romilor, ceea ce a dus la o deteriorare suplimentară a calității vieții lor și la un impact negativ asupra perspectivelor lor de viitor.

În 2009 în Ungaria atacatori au aruncat cu cocktailuri Molotov într-o reședință a unei familii rome și au împușcat mortal tatăl și un băiat de 5 ani atunci când au încercat să scape din casa în flăcări. Alți doi copii au fost răniți.

Un alt incident din 2009 din Slovacia a avut ca protagoniști șase polițiști care au reținut șase băieți romi cu vârste cuprinse între 11 și 17 ani. Băieții au fost forțați să se dezbrace, să se sărute și să se lovească între ei, în timp ce polițiștii îi abuzau verbal cu insulte anti-rome, amenințându-i cu câinii de poliție și cu armele încărcate. Incidentul a fost înregistrat de unii dintre polițiști și a fost postat online. Până la momentul în care instanța de judecată a emis sentința trei dintre polițiști încă erau angajați în cadrul departamentului lor.

Un caz care a fost relatat extensiv în presă a fost cel al unui atac din Republica Cehă în care s-a aruncat un cocktail Molotov și care a avut ca rezultat aproape arderea de vie a unei fetițe de doi ani. Atacatorii au fost condamnați la douăzeci de ani de închisoare. Fostul președinte ceh a comentat că „Pedepsele par să fie ... neașteptat

de mari⁵.”

Toate aceste atacuri detestabile comise împotriva populației rome din această regiune, urmate de lipsa de atenție din partea autorităților naționale care ar trebui să sisteze aceste practici, au avut ca rezultat ca mulți părinți să se teamă să-și trimită copiii la școală. În plus, mulți copii traumatizați în urma unor astfel de atacuri se simt nesiguri în comunitățile lor și la școală, epuizând o cantitate vitală de energie prin frică și stres în loc să-și concentreze această energie asupra studiului.

3 – Nu ați primi educația de care aveți nevoie

Unul dintre cele mai mari impedimente cu care se confruntă comunitatea romă în încercarea sa de a-și îmbunătăți situația socială și economică este lipsa de educație a copiilor. Copiii romi înregistrează nivele scăzute de înscriere la școală, precum și rate crescute de abandon școlar. Cauzele acestora sunt multiple și variate, însă unul dintre cele mai evidente motive a fost discriminarea și segregarea larg răspândite a copiilor romi din multe școli. Potrivit unui raport, 40% dintre elevii romi din Slovacia merg la școli segregate, în timp ce 80% dintre elevii care sunt în clase speciale, destinate elevilor cu dizabilități mintale minore, sunt copii romi. Pentru că romii reprezintă aproximativ 8% din populația slovacă este evident că elevii romi sunt împinși către aceste școli pentru a-i ține departe de clasele normale⁶.

Se consideră că un mod prin care copiii romi sunt încadrați în aceste clase speciale care împiedică astfel elevii să ajungă vreodată la o facultate este testarea părtinitoare. Conform declarației lui Judit Szira, fostă profesoară din Ungaria și Directorul General al Roma Education Fund (Fondului de educație pentru Romi), întrebările folosite la testare sunt incorecte față de elevii romi. Unul dintre exemplele de care își amintește aceasta este modul în care un elev a fost întrebat „de unde cumpără mama ta pâine?”. Răspunsul a fost „de la magazinul din colț”, care a fost considerat un răspuns incorect, în timp ce răspunsul corect ar fi fost „de la brutărie”. Szira a explicat că în majoritatea comunităților rome nu există brutării⁷. Acesta este unul dintre exemplele de metode injuste și discriminatorii prin care se evaluează dacă un copil rom ar trebui plasat sau nu în clase speciale. În mod deloc surprinzător, atunci când anumiți copii romi care fuseseră plasați în clase speciale de către autoritățile cehe s-au mutat în Regatul Unit al Marii Britanii și au intrat în școli normale aceștia s-au descurcat bine din punct de vedere academic, chiar dacă au fost nevoiți să învețe o nouă limbă străină⁸.

De asemenea, Amnesty International a documentat multiple cazuri de segregare explicită din Slovacia. Aceștia au descoperit că în ciuda legislației existente care interzice segregarea multe clase sunt alcătuite integral din elevi romi, elevii fiind

⁵ Albert, Gwendolyn, and Zdeněk Ryšavý. "Czech President Klaus: Arsonists' Sentences "unexpectedly High"" Romea.cz. 21 octombrie 2010. Accesat la data de 6 april 2016.

<http://www.romea.cz/en/news/czech-president-klaus-arsonists-sentences-unexpectedly-high>.

⁶ Fontanella-Khan, Amana. "Roma Children Face Segregation In EU Schools." The Daily Beast. Accesat la data de 3 august 2014.

<http://www.thedailybeast.com/articles/2014/03/08/european-schools-quietly-segregating-romachildren.html>.

⁷ Ibid

⁸ Kushen, Robert. "Unfinished Business: Roma Inclusion in Europe." AlJazeera English. April 8, 2014. Accesat la data de 6 aprilie 2016.

<http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2014/04/unfinished-business-roma-inclusi-20144895951886264.html>.

repartizați în clădiri, holuri și unități separate, care au ca scop separarea elevilor romi de elevii non-romi⁹.

The Guardian a raportat că existau clase în Slovacia, care, în mod explicit, erau dedicate elevilor „albi” sau „negri”; negri fiind un termen care descria elevii romi. Un director de școală a declarat în mod deschis că „dacă deschid o clasă de romi pierd restul copiilor albi. Nu sunt suficient de curați, nici nu avem spațiu pentru ei ... nu cred că v-ați lăsa copilul să meargă într-o clasă cu romi dacă ați trăi aici pentru că li s-ar fura toate lucrurile.”¹⁰

Prin segregare studenții romi din multe țări europene nu primesc educația de care au nevoie pentru a putea urma studii superioare și pentru a avea o carieră împlinită. În ciuda legislației care interzice segregarea și a faptului că atât instanțele naționale cât și cele ale UE declară astfel de practici ilegale, segregarea încă se practică la scară largă. Un alt mod prin care elevii romi sunt segregati este plasarea în clase speciale. Elevii din aceste clase sunt norocoși dacă ajung să învețe să scrie și să citească, nemaipunându-se problema ca aceștia să încerce să ajungă la o facultate. Cu astfel de obstacole elevii romi nu sunt pregătiți pentru a fi calificați pentru posturi bine recompensate, perpetuând astfel sărăcia generațiilor viitoare.

4- Vă mutați constant dintr-un loc în altul

Mulți romi din Europa trăiesc în locuințe „nereglementate”. Acestea sunt structuri de locuințe care sunt construite fără autorizațiile necesare emise de instituțiile locale sau fără a deține un titlu de proprietate pentru terenul pe care sunt construite astfel de structuri. Mulți dintre acești romi se confruntă în cele din urmă cu evacuarea. De multe ori aceste evacuări forțate sunt realizate și împotriva persoanelor care locuiesc în mod legal în casele lor.

Amnesty International a descris cazuri de evacuări în cazul cărora nu existau notificări suficiente sau consultări cu persoanele care erau evacuate. Totodată, acestor persoane evacuate nu li se pune la dispoziție o reședință alternativă corespunzătoare sau orice fel de compensație. Cei care sunt victime ale evacuărilor forțate devin deseori persoane fără adăpost, putând să-și piardă locurile de muncă și fiind nevoiți să-și întrerupă studiile.¹¹

Există multiple exemple de evacuări forțate în întreaga Europă. În Grecia, în 2007, peste o sută de familii romi care locuiau aproape de centrul Atenei au fost evacuate din casele lor timp de mai mult de 10 ani. Pentru că familiile nu au avut alte locuințe alternative, familiile s-au mutat într-o fabrică abandonată de unde au fost iar evacuate de către poliție câteva zile mai târziu. Familiile s-au mutat apoi pe un teren deținut de o societate privată, fiind astfel evacuate iar câteva luni mai târziu. S-au

⁹ "A Class Apart – Slovakia's Segregation of Romani Students." Amnesty International USA. Accesat la data de 30 august 2012.

<http://www.amnestyusa.org/news/news-item/a-class-apart-slovakia-s-segregation-of-romani-students>.

¹⁰ Traynor, Ian. "Apartheid in the Heart of Europe: How Roma Children Lose out on Education." The Guardian. 16 noiembrie 2007. Accesat la data de 4 aprilie 2016.

<http://www.theguardian.com/world/2007/nov/16/schoolsworldwide.eu>.

¹¹ Stop The Forced Evictions of Roma. Report. April 8, 2010. Accesat la data de 5 aprilie 2016.

<https://www.amnesty.org/en/documents/EUR01/005/2010/en/>.

mutat apoi pe o parcelă de teren nesupravegheată, de unde iar le-a fost ordonat să plece. În niciuna dintre cele patru evacuări pe care autoritățile grecești le-au exercitat asupra acestor familii de romi nu au existat soluții rezidențiale alternative pentru acestea, și în niciunul dintre aceste cazuri familiile nu au fost consultate sau notificate în prealabil.¹²

În iarna anului 2010, în România a avut loc un alt exemplu de evacuare forțată realizată cu cruzime. Autoritățile locale au ajuns pe strada Coastei și au informat rezidenții de acolo, mulți dintre aceștia locuind în mod legal prin închirierea locuințelor de la consiliul municipal, că au la dispoziție doar o zi să solicite locuințe sociale pentru persoanele fără adăpost. La două zile de la sosirea autorităților casele au fost demolate fără nicio autorizație legală, totul desfășurându-se la o temperatură de -10 grade Celsius. Locurile de cazare alternative care au fost acordate acestor familii erau situate la marginea unui depozit municipal de deșeuri și a unei gropi de gunoi. O evaluare de mediu a declarat că locația prezenta condiții improprii pentru a fi locuită. Majoritatea familiilor a declarat că nu existau unități adecvate pentru gătit în noile case și că nu aveau nici apă curentă. Unei cincimi din copiii evacuați li s-a refuzat continuarea studiilor la aceeași școală, în timp ce alți copii au părăsit școală pentru că se confruntau cu ostilitate sporită din partea celorlalți elevi după evacuare, fiind insultați, strigați „țigani de la groapa de gunoi”.¹³

Potrivit Oficiului Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului evacuările forțate au efecte negative severe asupra copiilor. Copiii care sunt supuși evacuărilor forțate dezvoltă frecvent tulburări de stres post-traumatic, care includ coșmaruri, apatie și anxietate. Acești copii se confruntă totodată cu întreruperea studiilor și cu un risc crescut de a fi incluși în rețele de trafic cu persoane și supuși altor abuzuri.¹⁴

Este evident că evacuările forțate ale familiilor de romi din întreaga Europă adaugă un plus de marginalizare și de distanțare. Evacuările forțate nu numai că duc la un nivel redus de posibilitate de angajare și de accesare a sistemului de sănătate, însă afectează grav posibilitățile unor copii de a accesa și sistemul de învățământ. O astfel de lipsă a educației va afecta negativ acești copii pentru tot restul lor, precum și viața copiilor acestora. Aceste acțiuni ale statelor europene nu sunt dăunătoare numai pentru această generație de romi cărora li se refuză drepturile, ci afectează și generațiile viitoare de copii romi care se vor naște.

Există multe probleme care stau în calea incluziunii romilor în societatea europeană. Toate aspectele menționate în prezenta lucrare reprezintă doar o scurtă listă a ceea ce am descoperit noi ca reprezentând evenimente cu cel mai mare impact asupra dezvoltării copiilor. Pentru mai multe informații cu privire la populația romă din Europa vă rugăm să accesați: www.Childhub.org

¹² Stop The Forced Evictions of Roma. Report. April 8, 2010. Accesat la data de 5 aprilie 2016. <https://www.amnesty.org/en/documents/EUR01/005/2010/en/>.

¹³ "Taken from the City." European Roma Rights Centre. 2012. Accesat la data de 5 aprilie 2016. <http://www.errc.org/reports-and-advocacy-submissions/taken-from-the-city-romanian-roma-evicted-to-arubbish-dump/4079>.

¹⁴ Forced Evictions. Fact Sheet No. 25/Rev.1. 2014. Accesat la data de 5 aprilie 2016. <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FS25.Rev.1.pdf>.

PLATFORMA PENTRU PROTECȚIA COPILULUI - EUROPA DE SUD

CHILDHUB.ORG

Scris de Kareem Korayem, pentru Platforma pentru Protecția Copilului pentru Europa de Sud Est, 2016.

Proiectul este co-finanțat de către Agenția de Dezvoltare din Austria, Uniunea Europeană, Fundația Oak, Terre des hommes și Fondurile de loterie Kanton Zürich
WITH FUNDING FROM

